

JAWS® for Windows®

Hurtigstart veiledning

Freedom Scientific, Inc.

440541-001 Rev H

PUBLISERT AV Cantec AS

www.cantec.no

Informasjonen i dette dokumentet kan endres uten varsel. Ingen del av denne publikasjonen kan gjengis eller overføres på noen måte, elektronisk eller mekanisk, for noe formål uten uttrykkelig skriftlig tillatelse fra Cantec AS.

Copyright © 2018 Freedom Scientific, Inc. All Rights Reserved.

JAWS er et registrert varemerke for Freedom Scientific, Inc. I USA og andre land. Microsoft, Windows 10, Windows 8.1, Windows 7, og Windows Server er registeret varemerke for Microsoft Corporation i USA og/eller andre land

Sentinel® er et registrert varemerke for SafeNet, Inc.

Innholdsfortegnelse

Velkommen til JAWS for Windows	1
Systemkrav	2
Installere JAWS	3
Aktivere JAWS.....	3
Dongle Autorisasjon.....	4
Nettverk JAWS	5
Kjøre JAWS Oppstartveiviser	5
Installere Vocalizer Expressive Stemmer	5
FSReader og Opplæringsmateriel	5
Starte og Bruke FSReader.....	6
Oppdatere JAWS	7
Få Hjelp	8
JAWS Opplæringsmateriell.....	8
JAWS Helpesystem	8
Tastetrykk for å få Hjelp.....	9
Teknisk Support.....	10
Nye brukere start her	11
Lese skjermer og dokumenter	11
Mere lesekommandoer	12
Arbeide med dialogbokser	12
Komme i gang med Internett	12
Lese og flytte gjennom Websider	13

Rask og enkel navigasjon	13
Visning av lister med informasjon	13
Samspill med Skjemaer	14
Tastetrykk.....	15
Nettleser Tastetrykk	15
Generelt.....	15
Skillefaner Hurtigtaster	16
Navigasjon hurtigtaster.....	17
Skjemaer	19
Tabeller	20
Sidemerker	21
Rammer.....	21
Elementer	21
Desktop og Laptop Tastetrykk	22
For Lesing av Tekst.....	22
Informasjon.....	25
For Markør og Mus.....	26
For Dialogbokser	26
For Hjelp.....	27
Forskjellig	28
For Rammer	29
For JAWS Tandem.....	30
For Research It.....	30
For Enkel OCR	31

For Musekko	32
For Touch Markør	33
Windows Tastetrykk.....	34
Generelt	34
For Windows og Menyer	35
For Dialogbokser.....	35
For Lesing av Tekst.....	36
For Redigering av Tekst.....	36
For Windows Explorer.....	37
Touch Bevegelser	39
Bevegelser for Touch Navigering, Tekstlesing, og Taleinnstillinger	39
Bevegelser for Generelle Windows og JAWS Kommandoer	42

Velkommen til JAWS for Windows

Freedom Scientific har utviklet en full bredde av skjermleser og forstørrelses program, notathjelpemidler, leselister, og andre enheter for blinde og svaksynte databrukere. Med våre produkter, kan bruker få tilgang til en hel verden med informasjon, opplæring og jobbrelaterte programmer for bruk av Web, lese eller skrive e-poster, arbeide med regneark eller tilgang til informasjon i databaser. Vår programvare er produktet for blinde og svaksynte over hele verden.

Freedom Scientific er et ledende firma, med programvare utviklet av blinde for blinde brukere. Mange av våre utviklere, teknisk støttepersonell og salgsrepresentanter er brukere av våre produkter. Vi er dedikert til å være i føringen av tilgjengelig teknologi, for å sikre vår egen framgang i tillegg til den store delen av blinde og svaksynte brukere.

JAWS tilbyr en omfattende skjermleser mulighet for Windows som inkluderer utvidet produkttilpasning gjennom sterke verktøy.

Systemkrav

Systemkravene for JAWS er listet opp nedenfor.

Spesifikasjon	Minimumskrav
Operativsystem	Windows® 10, Windows 8.1, Windows 7 Service Pack 1, Windows Server® 2016, Windows Server 2012, og Windows Server 2008
Prosesorhastighet	Minimum 1.5 GHz prosessor
Minne (RAM)	4 GB anbefalt (64-bit) eller 2 GB anbefalt (32-bit)
Påkrevd harddiskplass	1.6 GB påkrevd under installasjon 20 MB til 690 MB påkrevd per stemme for installering av Vocalizer Expressive stemmer (fil størrelse vil variere avhengig av stemme som er installert)
Video	Et skjermkort med minst 800 x 600 skjermopløsning med 16 bit farger (1024 x 768 skjermopløsning med 32 bit farger anbefales).
Lyd	Windows kompatibelt lydkort (for tale)

Eldre versjon av JAWS trengs for Windows XP og Windows Vista installasjon og er fremdeles tilgjengelig fra ftp.cantec.no.

Installere JAWS

Merknad: Du må ha en Internett tilkobling og være logget inn på en konto med administratorrettigheter for å installere JAWS.

Hvis du ikke allerede har lastet ned JAWS, kan du få den fra www.freedomscientific.com/Downloads/JAWS. Når nedlastingen er fullført, naviger til der du lagret den kjørbare filen, velg den, og trykk **ENTER**.

Installasjonsprogrammet for JAWS startes. Du vil høre at programmet leser instruksjonene etter hvert som de vises på skjermen. Følg instruksjonene for å fullføre JAWS installasjonen. Når installasjonen er fullført, må du restarte din datamaskin før du bruker JAWS.

Hvis dette er en ny JAWS installasjon, vil neste steg være å fullføre aktivering prosessen. Ellers vil JAWS Oppstart veiviseren åpnes. Bruk den for å konfigurere grunnleggende JAWS parametere.

Aktivere JAWS

Merknad: Denne seksjonen gjelder for evigvarende lisenser (Professional and Home). Hvis du har en årlig lisens, kan du hoppe til neste seksjon.

Internet Lisensverktøy lar deg aktivere JAWS ved bruk av en Internet tilkobling. Aktivering prosessen starter automatisk når du starter JAWS. For mer informasjon om disse valgene, velg **Aktivering Hjelp** når aktivering prosessen starter.

For å aktivere JAWS med Internett gjør følgende:

1. I Aktivering dialogboksen velg Start aktivering.
2. Les meldingen som vises og bruk deretter **PIL** taster for velge Manuelt, med telefon, fax, eller fsactivate.com, og trykk deretter **ENTER**.

3. Hvis ditt 20 siffer autorisasjonsnummer ikke automatisk vises, må du skrive det inn i Autorisasjonsnummer redigeringboksen.
4. Trykk **ENTER** for å fortsette. Du vil bli bedt om å koble til Internett hvis du ikke allerede har gjort det. Du må etablere en Internett forbindelse før du fortsetter med aktiveringen.
5. Hvis du ikke har registrert JAWS, blir du bedt om å gjøre det nå. Ved å registrere JAWS kan du motta teknisk støtte. Velg Registrer nå og fullfør online registrering skjemaet ved å følge instruksjonene gitt. Du kan velge å registrer senere, men du må registrere neste gang du aktiverer JAWS.
6. Etter at du har sendt din registrering, forsøker Internett lisensverktøyet å aktivere JAWS. Denne prosessen kan ta flere minutter. Når aktiveringen har lykket, velg Fullfør.

Merknad: Hvis Internett lisensverktøyet ikke kan aktivere programvaren, må du kanskje re konfigurere din brannmur. Referer til Aktivering Hjelp for mer informasjon.

Dongle autorisasjon

En dongle er en hardware enhet som du kan koble til en datamaskins USB port. En dongle kan brukes for å autorisere alle Freedom Scientific programvare produkter (JAWS, Fusion, og ZoomText). Programvaren er autorisert for å kjøre på denne maskinen så lenge donglen er koblet til. Dongler er nyttig hvis du er en lærer eller konsulent som ofte bruker Freedom Scientific programvare på mange forskjellige datamaskiner når du ikke trenger å bekymre deg om aktivering.

Når JAWS starter, finner den først ut om en dongle er koblet til maskinen. Hvis en er koblet til, bruker JAWS egenskapene og informasjonen for lisensen knyttet til donglen for å autorisere JAWS. Hvis ingen dongle er koblet til, søker JAWS etter lisensinformasjon lagret på maskinen. Du kan bruke Dongle visning verktøyet for å se informasjon om lisensen knyttet til donglen som for øyeblikket er koblet til din maskin. For å starte dette verktøyet, gå til Verktøy menyen i JAWS vinduet, velg "Utforske Verktøy mappen", og velg Dongle Viewer.

Dongler selges separat som et tillegg til ILM evigvarende lisenser til JAWS og Fusion Professional og Home, såvel som for ZoomText. For å kjøpe en, kontakt Cantec AS, salgsavdeling. Dongler er ikke tilgjengelig for Home Årlig lisens.

Nettverk JAWS

Hvis du har en flerbruker lisens, må systemadministrator gå til www.fsactivate.com/network og laste ned network authorization tools og lisens-server. Denne siden inneholder også enkle instruksjoner for å sette opp lisens server og aktivering av nettverk lisens.

Kjøre JAWS oppstart veiviser

JAWS Oppstart veiviser er et nyttig verktøy som lar deg konfigurere spesifikke JAWS parametere, slik som tale og leselist preferanser, hjelpenivå innstillinger og JAWS oppstartvalg. Under en ny JAWS installasjon vises Oppstart veiviseren etter at du har fullført produkt aktiveringen. Man kan imidlertid få tak i den senere fra JAWS Hjelp menyen ved å trykke **ALT+H** og velge Oppstart veiviser.

Installere Vocalizer Expressive Stemmer

Vocalizer Expressive gir mer naturlige stemmer i en mengde stemmer på mange språk. For å installere disse stemmene, trykk **INSERT+J** for å åpne JAWS programvinduet., trykk **ALT+H** for å åpne JAWS Hjelpemeny, trykk **PIL NED** inntil du kommer til Flere stemmer, og deretter trykker **ENTER**. Dette valget åpner Talesynteser siden på Freedom Scientific webside hvor du kan prøve stemmeeksempler, og deretter laste ned og installere stemmer.

FSReader og Opplæringsmaterieill

MAGic program CD inkluderer grunnleggende opplærings materiale i et digitalt dokumentformat kjent som DAISY (Digital Accessible Information System). Du kan lytte til og lese opplæringsmodulene ved å bruke FSReader (Freedom Scientific's DAISY spiller), som installeres automatisk med JAWS. Som standard, er minst en DAISY bok (FSReaderGettingStarted) installert.

For å installere opplærings materialet, gjør følgende:

1. Trykk **INSERT+J** for å åpne JAWS programvinduet.
2. Trykk **ALT+H** for å velge Hjelp menyen, og trykk deretter **ENTER** for å velge Opplæring.
3. FSReader åpner og viser JAWS Opplæring Innholdsfortegnelse som inneholder lenker til alle tilgjengelige DAISY opplærings bøker. Bruk **PIL** taster for å navigere til boken du ønsker å laste ned installere og trykk deretter **ENTER**. FSReader vil automatisk laste ned og installere boken og deretter åpne den.
4. Gjenta denne prosessen for hver bok du ønsker å laste ned.

Starte og Bruke FSReader

Det følgende beskriver hvordan du skal starte FSReader og lese en DAISY bok.

1. Gjør ett av følgende:
  - Fra JAWS programvindu, trykk **ALT+H, T**, eller
  - velg FSReader snarvei som finnes på skrivebordet, og trykk deretter **CTRL+J**. JAWS Opplæring materiell Innholdsfortegnelse vil åpnes. Hver DAISY bok er representert som en lenke.
2. Velg en DAISY bok og trykk **ENTER**. Den valgte boken kommer fram i FSReader.
3. Trykk **CTRL+P** for å starte lesing av boken. Trykk **CTRL+P** igjen for å sette lesing på pause. For spoling framover fem sekunder, trykk **CTRL+PUNKTUM**. Trykk **CTRL+KOMMA** for å spole bakover fem sekunder.

Merk: Så lenge FSReader kjører, vil, **CTRL+P** bytte mellom pause og play. Hvis du ønsker å skrive ut mens FSReader er aktiv, må du bruke programmets skriv ut kommando.

4. Når du er ferdig med å lese boken, trykk **CTRL+J** for å åpne en annen DAISY opplæringsbok, eller trykk **ALT+F, O** for å åpne en DAISY bok fra en annen utgiver, eller trykk **ALT+F, X** for å lukke og avslutte FSReader.

Oppdatere JAWS

Freedom Scientific arbeider kontinuerlig med å forbedre og utvide JAWS for Windows. Fra tid til annen vil det bli sluppet oppdateringer til JAWS. Det anbefales at du holder din programvare oppdatert slik at du får den best mulige ytelsen.

Oppdatering av din programvare er hurtig og enkelt. For å søke etter oppdateringer til JAWS, gjør følgende:

1. Etabler en tilkobling til Internet.
2. Start JAWS.
3. Fra Hjelp menyen, velg Se etter oppdateringer.
4. JAWS vil søke på Internet etter oppdateringer og vise en liste over alle som er tilgjengelig for nedlasting. Bruk **PIL** taster for å gå gjennom listen, og trykk **MELLOMROM** for å velge avkryssingsboksen ved siden av eventuell oppdatering du ønsker å laste ned og installere.

Merk: Hvis din datamaskin har aktiv firewall programvare (slik som Windows Firewall), vil du motta en advarselmelding som indikerer at enten FSAutoUpdate program eller FSAutoUpdate.exe vil forsøke å gi tilgang til Internet. Du må la denne prosessen få tilgang til Internet gjennom firewall for å hente oppdateringer.

5. Når du er ferdig med å velge oppdateringer, velg Installer knappen. Det kan kanskje kreves at du restarter maskinen. Hvis oppdateringer ikke ble installert riktig, reparer din installasjon av JAWS (referer til online hjelp for mer informasjon) og forsøk prosedyren igjen.

Freedom Scientific tilbyr mange måter å få hjelp på når du bruker JAWS. Med så mange formater, kan du alltid motta hjelp på enklest mulig måte.

JAWS Opplæring Materiell

Grunnleggende Opplæringsmateriell for JAWS og Hva er nytt i JAWS opplæringsmateriell kan lastes ned og leses med FSReader DAISY leser som er inkludert i JAWS. For å starte FSReader Demoen, åpne Hjelp menyen og velg Opplæring. For mer informasjon om bruk av FSReader velg "FSReaderGettingStarted" DAISY bok og trykk **ENTER**.

Opplæringsmateriell er installert i følgende katalog:
C:\Programfiler\Freedom Scientific\Training\JAWS\nor. JAWS grunnleggende opplæringsmodulen gir deg den best mulige start på veien til å mestre Windows med JAWS. Settet tar deg logisk fra start av JAWS til arbeidet i Windows miljø. Modulene omfatter en virkelig demonstrasjon på hva du vil høre når du utfører forskjellige operasjoner i Windows og JAWS. Alle brukere oppfordres til å dra nytte av denne opplæringen. Når JAWS er i bruk, bør du lytte til alle modulene og utføre operasjonen med bruk av dem.

JAWS Hjelp System

Bruk av JAWS Hjelpesystem er raskt og enkelt. For å starte JAWS Hjelp, trykk **INSERT+J** for å bytte til JAWS vinduet, trykk **ALT+H** for å åpne Hjelp menyen, og velg JAWS Hjelpemner.

Når du først åpner JAWS Hjelp, vises Innholdsfortegnelsen på venstre side av et delt vindu. Innholdsfortegnelsen lister opp et antall bøker og sider. Bøker er kategorisert etter innhold av sider. Sidene er emner som inneholder informasjon. Bruk **PIL OPP** og **NED** taster for å flytte gjennom Innholdsfortegnelsen. Bruk **PIL HØYRE** for å åpne en bok **PIL VENSTRE** for å lukke en bok. Trykk **ENTER** på en valgt side for å vise teksten til emnet og trykk deretter **F6** for å flytte til emnevinduet. Trykk **F6** igjen for å gå tilbake til innholdsfortegnelsen, eller trykk **ALT+C** for å gå tilbake til innholdsfortegnelsen fra et vilkårlig avsnitt i hjelpesystemet.

Bruk **CTRL+TAB** for å få tilgang til Indeks og Søk skillefanene i Hjelpesystemet.

I de aller fleste Windows programmer, kan du trykke **F1** for å åpne Hjelp for programmet. Dette er også riktig i JAWS vinduet og i JAWS Verktøy (**INSERT+F2**), slik som Tastaturverktøy.

Tastetrykk for å Få Hjelp

JAWS Skjermavhengig Hjelp gir informasjon om bruk av forskjellige dialogboks valg, knapper og andre kontroller. For å aktivere denne funksjonen, flytt til kontrollen du ønsker hjelp for og trykk **INSERT+F1**. Det er en rask måte å få spesifikk hjelp for programmet du bruker.

Hurtigtasthjelp er en funksjon som gir deg rask tilgang til tilgjengelige JAWS tastetrykk som kan være nyttige. De er avhengig av programmet du bruker som de gir deg nyttig hjelp basert på hva du gjør på det tidspunktet. For å aktivere hjelp for Hurtigtaster, trykk **INSERT+H**.

Mange populære programmer har en ekstra hjelp funksjon tilgjengelig. Ved å trykke **INSERT+F1** raskt to ganger åpnes et JAWS Hjelpeemne for programmet som kjører.

Etter hvert som du lærer kommandoer, vil JAWS tastaturhjelp være et nyttig verktøy. Det gir informasjon om tastekombinasjoner når du arbeider i forskjellige programmer. For å aktivere hjelp for JAWS Hurtigtaster, trykk **INSERT+1**. JAWS vil da lese, "Tastaturhjelp på." Trykk vilkårlig tastekombinasjon for å høre en beskrivelse av kommandoen. Du kan få en mer utførlig beskrivelse av kommandoen ved å holde nede den første tasten eller taster i kombinasjon og trykke den siste tasten raskt to ganger. Hvis kommandoen inneholder kun en tast, trykk denne tasten raskt to ganger. For eksempel, for å få hjelp om Les Alt kommandoen kan du trykke **INSERT+PIL NED** raskt to ganger. Når Tastaturhjelp er aktivt, vil tastetrykkene du trykker ikke utføre noe. Trykk **INSERT+1** igjen for å slå av Tastaturhjelp.

Du kan også søke etter en spesifikk kommando med bruk av JAWS Kommando Søk. Trykk **INSERT+MELLOMROM**, etterfulgt av **J** for å åpne Søk etter Kommando vinduet, begynn å skrive tekst relatert til type kommando du ønsker å utføre, og JAWS vil vise kommandoer som passer med hva du skrev sammen med deres tilhørende tastetrykk.

Det siste tastetrykket for å få hjelp er **INSERT+W**, som gir hjelp for noen vanlige brukte Windows program tastetrykk.

Teknisk Support

Vår avdeling for teknisk støtte gir assistanse for oppsett av JAWS og andre Freedom Scientific produkter. Mer teknisk støtte er tilgjengelig for brukere som har registrert JAWS. Før du ringer Teknisk støtte, kan du sjekke våre Websider på www.cantec.no. Du kan også sende e-post til jaws@cantec.no, eller ringe dem på 66996000. Ha serienummer på JAWS klart når du ringer teknisk støtte. For å lese din JAWS serienummer, bytt til JAWS vindu og trykk **INSERT+PIL NED** for å lese statuslinjen.

Nye brukere start her

Hvis du er ny til JAWS, vil den følgende seksjon inneholde et sammendrag av nyttig lese og navigering tastetrykk for å hjelpe deg å komme igang. For å lære mer om å bruke JAWS, kan du installere og høre på Grunnleggende trening DAISY filer eller åpne JAWS Hjelpetil. For introduksjon om installasjon og hvor du finner filene, referer til *FSReader og Opplæringsmaterieil* på side 5 og *JAWS Treningsmaterieil* på side 8. Referer til *JAWS Hjelp System* på side 8 for mer informasjon om åpning og lukking av hjelp.

Lese skjermer og dokumenter

Du kan få tilgang til mange tale funksjoner i JAWS ved å bruke det numeriske tastaturet (**NUMERISKE TASTATURET**) på høyre side av de fleste tastaturer. JAWS bruker **INSERT** tasten nederst til venstre på det **NUMERISKE TASTATURET** i kombinasjon med andre taster på dette tastaturet for å kontrollere hva JAWS skal lese.

For å la JAWS starte lesing av skjermen, trykk tastkombinasjonen **INSERT+PIL NED**. Dette er Les Alt kommandoen. Når du bruker Les alt kommandoen, kan du trykke **VENSTRE** eller **HØYRE** piltast for å gå raskt tilbake eller fremover gjennom teksten. Du kan også trykke **PAGE UP** eller **PAGE DOWN** for å øke eller minske talehastigheten. For å stanse talen, trykk **CTRL** tasten.

Det følgende er flere tastekombinasjoner som bruker de numeriske tastene:

- **NUMERISK 5** - Les tegn
- **INSERT+NUMERISK 5** Les ord
- **INSERT+NUMERISK 5** to ganger - Stav ord
- **INSERT+PIL VENSTRE** - Les forrige ord
- **INSERT+PIL HØYRE** Les neste ord
- **INSERT+PIL OPP** Les linje

- **INSERT+HOME** (7 tasten) - Les til markør
- **INSERT+PAGE UP** (9 tasten) - Les fra markør
- **INSERT+PAGE DOWN** (3 tasten) - Les nederste linje i vinduet
- **INSERT+END** (1 tasten) - Les øverste linje i vinduet

Flere lesekommandoer

Det er flere lesekommandoer i tillegg til de som er listet ovenfor. Du kan bruke **VENSTRE** og **PIL HØYRE** taster for å flytte til og lese det neste eller forrige tegnet. **PIL OPP** og **PIL NED** taster lar deg flytte til og lese den forrige eller neste linje. Hold nede **ALT** tasten og trykk **PIL OPP** eller **NED** tasten for å gå gjennom et dokument setning for setning. På samme måte, kan du holde nede **CTRL** og bruke **PIL OPP** og **NED** tastene for å gå gjennom et dokument avsnitt for avsnitt.

Arbeide med dialogbokser

Dialogbokser viser informasjon og lar deg arbeide med Windows programmer. For å gå gjennom de forskjellige valgene i en dialogboks, trykk **TAB** eller **SHIFT+TAB**. Hvis dialogboksen er delt inn i skillefaner, kan du bruke **CTRL+TAB** for å gå mellom skillefanene. Trykk **INSERT+TAB** for å høre en beskrivelse av det aktive valget.

Komme i gang med Internet

Weblesere slik som Internet Explorer, Firefox, eller Chrome lar deg lese sider på Internet såvel som å samarbeide med andre på forskjellige måter. JAWS bruker den virtuelle markøren i Websider, og lar deg lese som du ville gjøre det i et tekstbehandlings dokument. Den Virtuelle markøren er også tilgjengelig i andre programmer, slik som HTML-baserte hjelpesystemer, PDF filer, og HTML e-post. Mange av egenskapene som er diskutert i denne seksjonen er også tilgjengelige overalt der den virtuelle markøren brukes. For spesifikk informasjon om hvilke funksjoner som er tilgjengelig, referer til JAWS hjelpeemner for det programmet du bruker.

Lese og flytte gjennom Websider

Når du starter Nettleseren, vil din startside åpnes. Hvis du ikke har angitt noen startside, kan du velge en Webside fra dine Favoritter meny, eller trykke **ALT+D** for å flytte til adresselinjen og skrive adressen til en side. Etter at du har valgt en side, vil nettleseren laste den og JAWS annonserer rammer, lenker, overskrifter, og skjemafelt og begynner å lese teksten på skjermen. For å gå gjennom siden, bruk standard JAWS lesekommandoer.

Merknad: Hvis du starter å lese før en side er ferdig med å lastes, vil noe av siden ikke være tilgjengelig.

JAWS leser "lenke" når den treffer på en lenke til et annet dokument eller del av siden. For å følge en lenke, trykk **ENTER** når du er på lenken. For å gå tilbake til forrige side, trykk **ALT+PIL VENSTRE** eller **SLETT BAKOVER**. For å flytte fremover en side etter at du har flyttet bakover, trykk **ALT+PIL HØYRE**.

Rask og enkel navigasjon

JAWS har kommandoer for å flytte mellom Websider på en enkel måte som er lette å huske. Du kan trykke en enkelt tegn på tastaturet for å flytte til et element. For eksempel kan du trykke **T** for tabell, **F** for skjema kontroll, **V** for besøkte lenker, **H** for overskrift osv. Legg til **SHIFT** for å flytte til forrige element av denne typen. For mer informasjon om disse funksjonene, se i JAWS hjelpesystem.

Visning av lister med informasjon

JAWS kan compilere lister med rammer, lenker, overskrifter eller skjemafelt på en Webside slik at du enkelt kan finne hva du trenger. Trykk **INSERT+F9** for å vise en liste over alle rammer på den aktive siden. Trykk **INSERT+F7** for å vise en liste over alle lenker på den aktive siden. Trykk **INSERT+F6** for å vise en liste over alle overskrifter på den aktive siden. Trykk **INSERT+F5** for å få en liste over skjemafelt på den aktive siden. Bruk piltastene for å velge et element og trykk **ENTER** for å flytte til det.

I tillegg, hvis du holder nede **CTRL+INSERT** og trykker en av flere Navigering hurtigtaster, vil JAWS vise en liste over de elementene på den aktive siden. Du kan deretter velge et element med **PIL** tastene og trykke **ENTER** for å flytte til det. For eksempel for å vise en liste over avkryssingsbokser på den aktuelle siden trykk **CTRL+INSERT+X**.

Tips: Å trykke **INSERT+F3** lar deg vise hvilken som helst liste med informasjon som er tilgjengelig for Websiden.

Bruk av skjemaer

JAWS lar deg enkelt arbeide med skjemaer på nettet. Når du flytter til en skjemakontroll, kan du enkelt skrive i redigerings feltet eller velge elementer i kombinasjons bokser. Dette er kjent som Automatisk skjemamodus og er på som standard. Hvis du ønsker å ha mer kontroll over skjemafelt, kan du slå av Automatisk skjemamodus ved å trykke **INSERT+V** og derved sette Automatisk skjemamodus valget til manuelt eller semi-automatisk. I Semi-Automatisk, vil skjemamodus kun aktiveres når du navigerer til et redigeringsfelt eller kombinasjonsboks med **TAB** eller **SHIFT+TAB**.

For manuelt kontrollere et skjema, trykk **F** for å flytte til det neste skjemafeltet på siden. trykk **ENTER** for å aktivere skjemamodus, Trykk **TAB** tasten for å flytte mellom kontroller når man er i Skjemamodus. Skriv i redigerings felt, velg avkryssingsbokser og velg elementer fra lister og kombinasjons bokser. Trykk **NUMERISK PLUSS** for å slå av skjemamodus.

Hvis du ønsker, kan du sette Automatisk skjemamodus av eller på basert på Websider du besøker. Du kan lage personlige innstillinger for spesifikke Websider ved å åpne Hurtiginnstillinger (**INSERT+V**), velge Personlige Web-innstillinger gruppen, og deretter slå på Automatiske skjemamodus valget.

Webleser Tastetrykk

Merknad: JAWS hjelpesystemet inkluderer detaljert informasjon om bruk av Internet. I din nettleser, trykk og hold **INSERT** og trykk **F1** raskt to ganger. Når JAWS hjelp er åpen, trykk **F6** for å gå til hjelpeemnet vinduet.

Generelt

Beskrivelse	Tastetrykk
Gå tilbake en side	ALT+PIL VENSTRE eller SLETT BAKOVER
Gå frem en side	ALT+PIL HØYRE
Les Adresselinje	INSERT+A
Neste Lenke	TAB
Forrige Lenke	SHIFT+TAB
Åpne Lenke	ENTER
List Rammer	INSERT+F9
List Lenker	INSERT+F7
List Overskrifter	INSERT+F6
Overskrift på Nivå	1 til 6
Virtuelle HTML egenskaper	INSERT+F3
JAWS Søk neste og forrige	F3 og SHIFT+F3
Tilordne Tilpasset etikett	CTRL+INSERT+TAB

Beskrivelse

ARIA Drag and Drop

ARIA Live Region Tekstfilter

Åpne Fleksibel Web Veiviser

Temporært Bytte Smart Navigering

Tastetrykk

WINDOWS
Tast+CTRL+OMVENDT
SKRÅSTREK

WINDOWS
Tast+CTRL+PLUSS

INSERT+MELLOMROM
etterfulgt av **X**

INSERT+X

Skillefaner Hurtigtaster

Beskrivelse

Åpne et nytt fane ark

Åpner et nytt fane ark fra adresselinjen

Bytt til neste ark

Bytt til forrige skillefane

Bytt til en bestemt skillefane nummer

Bytt til siste ark

Lukk aktiv skillefane

Lukk alle ark

Lukk andre ark

Åpner lenker i en ny skillefane i bakgrunnen

Åpner lenker i en ny skillefane i forgrunnen

Tastetrykk

CTRL+T

ALT+ENTER (på adresselinjen)

CTRL+TAB

CTRL+SHIFT+TAB

CTRL+n, hvor n er et tall mellom 1 og 8

CTRL+9

CTRL+W eller **CTRL+F4**

ALT+F4

CTRL+ALT+F4

CTRL+ENTER

CTRL+SHIFT+ENTER

Navigasjon hurtigtaster

Tips: Hvis du holder nede **SHIFT** før du trykker en av følgende Navigering hurtigtaster, kan du flytte til den forrige forekomsten av det elementet, for eksempel, trykk **A** for å flytte til neste flervalgknapp, trykk **SHIFT+A** for å flytte til forrige flervalgknapp. I tillegg, hvis du holder nede **CTRL+INSERT** og trykker en av flere tastetrykk med en stjerne (*) ved siden av, vil JAWS vise en liste over de elementene på den aktive siden.

Beskrivelse	Tastetrykk
Neste alternativknapp	A*
Neste knapp	B*
Neste kombinasjonsboks, Listeboks, eller Trevisning	C*
Neste forskjellige element	D
Neste redigeringboks	E*
Neste skjema kontroll	F
Neste grafikk	G*
Neste overskrift	H
Neste element på en liste	I
Hopp til linje	J*
Neste Sidemerke	K*
Neste liste	L*
Neste ramme	M
Hopp over forrige lenke	N
Neste artikkel	O*
Neste avsnitt	P*

Beskrivelse	Tastetrykk
Flytt til forrige Region	Q
Neste Region	R*
Neste samme element	S
Neste tabell	T*
Neste ikke besøkte lenke	U
Neste besøkte Lenke	V
Neste avkryssing boks	X*
Neste Divisjon	Z*
Neste tab kontroll	APOSTROF*
Neste Separator	STREK
Neste Klikkbart Element	SKRÅSTREK*
Gå til neste Mus over objekt	SEMIKOLON*
Neste element	SHIFT+PUNKTUM
Forrige element	SHIFT+KOMMA

Skjemaer

Beskrivelse

Gå inn i skjemamodus

Gå ut av skjemamodus

List Skjemafelt

Første Skjemafelt

Neste skjemafelt

Forrige Skjemafelt

Siste Skjemafelt

Neste alternativknapp

Forrige Alternativknapp

List Alternativknapper

Neste knapp

Forrige Knapp

List Knapper

Neste kombinasjonsboks,
Listeboks, eller Trevisning

Forrige kombinasjonsboks,
Listeboks, eller Trevisning

List kombinasjonsboks,
Listeboks, eller Trevisning

Neste redigeringboks

Forrige redigeringboks

List Redigeringbokser

Tastetrykk

ENTER

NUMERISK PLUSS

INSERT+F5

INSERT+CTRL+HOME

F

SHIFT+F

INSERT+CTRL+END

A

SHIFT+A

CTRL+INSERT+A

B

SHIFT+B

CTRL+INSERT+B

C

SHIFT+C

CTRL+INSERT+C

E

SHIFT+E

CTRL+INSERT+E

Beskrivelse

Neste avkryssing boks
Forrige avkryssing boks
List Avkryssingsbokser

Tastetrykk

X
SHIFT+X
CTRL+INSERT+X

Tabeller

Beskrivelse

List tastetrykk for
tabellnavigering

Tastetrykk

INSERT+MELLOMROM, etterfulgt
av **T**, og deretter
SPØRSMÅLSTEGN

Neste tabell

T

Forrige Tabell

SHIFT+T

Velg Tabell

F8

Neste Rad

WINDOWS Tast+ALT+PIL NED

Forrige Rad

WINDOWS Tast+ALT+PIL OPP

Les Rad

WINDOWS Tast+KOMMA eller
WINDOWS Tast+NUMERISK 5

Neste Kolonne

**WINDOWS Tast+ALT+PIL
HØYRE**

Forrige Kolonne

**WINDOWS Tast+ALT+PIL
VENSTRE**

Les kolonne

WINDOWS Tast+PUNKTUM

Neste Celle i Rad

ALT+CTRL+PIL HØYRE

Forrige Celle i Rad

ALT+CTRL+PIL VENSTRE

Celle Under i Kolonne

ALT+CTRL+PIL NED

Celle Over i Kolonne

ALT+CTRL+PIL OPP

Beskrivelse

Hopp til Tabellcelle

Flytt til Forrige celle

Tastetrykk

CTRL+WINDOWS TAST+J

CTRL+WINDOWS Tast+SHIFT+J

Sidemerker

Beskrivelse

Sett Temporært Sidemerke
(Permanent Merke for Word)

Legg til, Slett, Rediger eller gi
nytt navn til Permanent
Sidemerke

Flytt til Neste eller Forrige
Sidemerke

Les tekst ved Sidemerke 1 til 4

Flytt til Sidemerke 1 til 4

Returner til Sidemerke i Word

Velg Tekst fra Sidemerke til
Markørposisjon

Tastetrykk

CTRL+WINDOWS Tast+K

CTRL+SHIFT+K

K eller **SHIFT+K**

Nummer Rad Taster **7** til **0**

SHIFT+ nummertaster **7** til **0**

ALT+WINDOWS Tast+K

INSERT+MELLOMROM
etterfulgt av **M**

Rammer

Beskrivelse

Neste ramme

Forrige ramme

List Rammer

Tastetrykk

M

SHIFT+M

INSERT+F9

Elementer

Beskrivelse

Neste samme element

Tastetrykk

S

Beskrivelse	Tastetrykk
Forrige samme element	SHIFT+S
Neste forskjellige element	D
Forrige forskjellige element	SHIFT+D
Neste element	SHIFT+PUNKTUM
Forrige Element	SHIFT+KOMMA
Velg hele elementet	F8
Velg Hele Elementet	SHIFT+INSERT+F1
Vis detaljert informasjon om element	CTRL+SHIFT+INSERT+F1
Aktiver Mus over objekt	INSERT+CTRL+ENTER

Stasjonær og Bærbare Tastetrykk

For Lesing av Tekst

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbare tastkombinasjon
Les tegn	NUMERISK 5	CAPS LOCK+KOMMA
Les tegn Fonetisk	NUMERISK 5 raskt to ganger	CAPS LOCK+KOMMA raskt to ganger
Les Forrige tegn	PIL VENSTRE	CAPS LOCK+M
Les neste Tegn	PIL HØYRE	CAPS LOCK+PUNKTUM
Les ord	INSERT+NUMERISK 5	CAPS LOCK+K
Stav ord	INSERT+NUMERISK 5 raskt to ganger	CAPS LOCK+K raskt to ganger

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
Les forrige ord	INSERT+PIL VENSTRE	CAPS LOCK+J
Les neste ord	INSERT+PIL HØYRE	CAPS LOCK+L
Les linje	INSERT+PIL OPP	CAPS LOCK+I
Stav Linje	INSERT+PIL OPP raskt to ganger	CAPS LOCK+I raskt to ganger
Les Forrige linje	PIL OPP	CAPS LOCK+U
Les Neste linje	PIL NED	CAPS LOCK+O
Les setning	ALT+NUMERISK 5	CAPS LOCK+H
Les forrige setning	ALT+PIL OPP	CAPS LOCK+Y
Les neste setning	ALT+PIL NED	CAPS LOCK+N
Les avsnitt	CTRL+NUMERISK 5	CAPS LOCK+CTRL+I
Les forrige avsnitt	CTRL+PIL OPP	CAPS LOCK+CTRL+U
Les neste avsnitt	CTRL+PIL NED	CAPS LOCK+CTRL+O
Les til markør	INSERT+HOME	CAPS LOCK+SHIFT+J
Les fra markør	INSERT+PAGE UP	CAPS LOCK+SHIFT+L
Les alt	INSERT+PIL NED	CAPS LOCK+A
Hurtig tilbake under Les alt	PIL VENSTRE	PIL VENSTRE
Hurtig frem under Les alt	PIL HØYRE	PIL HØYRE

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
Les farge	INSERT+5 på numeriske taster	CAPS LOCK+5
Øk Stemmehastighet under Les alt	PAGE UP	PAGE UP
Minsk Stemmehastighet under Les alt	PAGE DOWN	PAGE DOWN
Øk midlertidig Stemmehastighet når ikke i Les alt	ALT+CTRL+PAGE UP	ALT+CTRL+PAGE UP
Minsk midlertidig Stemmehastighet når ikke i Les alt	ALT+CTRL+PAGE DOWN	ALT+CTRL+PAGE DOWN
Øk Permanent Stemmehastighet når ikke i Les alt	ALT+WINDOWS Tast+CTRL+PAGE UP	ALT+WINDOWS Tast+CTRL+PAGE UP
Minsk Permanent Stemmehastighet når ikke i Les alt	ALT+WINDOWS Tast+CTRL+PAGE DOWN	ALT+WINDOWS Tast+CTRL+PAGE DOWN
Start skumlesing	CTRL+INSERT+PIL NED	CAPS LOCK+CTRL+PIL NED
Endre Skumlesing preferanser	CTRL+SHIFT+INSERT+PIL NED	CAPS LOCK+CTRL+SHIFT+ PIL NED
Bytte mellom Full Tale, Tale ved Forespørsel (standard), eller Demp Tale	INSERT+MELLOMROM, etterfulgt av S	CAPS LOCK+MELLOMROM, etterfulgt av S

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
Bytte mellom Tale Ved Forespørsel eller Demp Tale (Full Tale må slå av)	INSERT+MELLOMROM , etterfulgt av SHIFT+ S	CAPS LOCK+MELLOMROM , etterfulgt av Shift+S

Informasjon

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
Avbryt tale	CTRL	CTRL
Les font	INSERT+F	CAPS LOCK+F
Les vindus tittel	INSERT+T	CAPS LOCK+T
Les klarmelding for vindu og tekst	INSERT+TAB	CAPS LOCK+TAB
JAWS søk	CTRL+INSERT+F	CAPS LOCK+CTRL+F
JAWS søk neste	INSERT+F3	CAPS LOCK+F3
JAWS Søk etter forrige	INSERT+SHIFT+F3	CAPS LOCK+SHIFT+F3
Les topplinje i vinduet	INSERT+END	CAPS LOCK+SHIFT+Y
Les Bunnlinje i vinduet	INSERT+PAGE DOWN	CAPS LOCK+SHIFT+N
Les merket tekst	INSERT+SHIFT+ PIL NED	CAPS LOCK+SHIFT+A
Hent Programversjon	CTRL+INSERT+V	CAPS LOCK+CTRL+V

For Markør og Mus

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
PC markør	NUMERISK PLUSS	CAPS LOCK+SEMIKOLON
JAWS markør	NUMERISK MINUS	CAPS LOCK+P
Touchmarkør	SHIFT+NUM TAST PLUSS	CAPS LOCK+SHIFT+SEMIKOLON
Flytt PC markør til JAWS markør	INSERT+NUMERISK PLUSS	CAPS LOCK+APOSTROF
Flytt JAWS markør til PC markør	INSERT+NUMERISK MINUS	CAPS LOCK+VENSTRE HAKEPARENTES
Venstre museknapp	NUMERISK SKRÅSTREK	CAPS LOCK+8
Høyre museknapp	NUMERISK STJERNE	CAPS LOCK+9
Dra og slipp	CTRL+INSERT+NUMERISK SKRÅSTREK	CAPS LOCK+CTRL+8
Begrens JAWS markøren	INSERT+R	CAPS LOCK+R

For Dialogbokser

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
Les Standard Knapp i dialog	INSERT+E	CAPS LOCK+E

Les Vindu fra Topp til Bunn	INSERT+B	CAPS LOCK+B
Les ord i sammenheng	INSERT+C	CAPS LOCK+C
Les hurtigtast for aktuell kontroll	SHIFT+NUMERISK 5	CAPS LOCK+SHIFT+COMMA
Åpne kombinasjonsboks	ALT+PIL NED	ALT+PIL NED
Åpne kombinasjonsboks	ALT+PIL OPP	ALT+PIL OPP
Annonser Oppdateringer av fremdrifts indikator	INSERT+TAB	CAPS LOCK+TAB

For Hjelp

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
JAWS Kommando søk	INSERT+MELLOMROM, etterfulgt av J	CAPS LOCK+MELLOMROM, etterfulgt av J
Skjermavhengig hjelp	INSERT+F1	CAPS LOCK+F1
Tastatur hjelp	INSERT+1	CAPS LOCK+1
JAWS hjelp for programmer	INSERT+F1 raskt to ganger	CAPS LOCK+F1 raskt to ganger
Hurtigtast hjelp	INSERT+H	CAPS LOCK+CTRL+SHIFT+H
Windows Tastehjelp	INSERT+W	CAPS LOCK+W

Forskjellig

Beskrivelse	Desktop Tastkombinasjoner	Tastetrykk for bærbare maskiner
JAWS vinduet	INSERT+J	CAPS LOCK+CTRL+SHIFT+J
Oppdater skjermen	INSERT+ESC	CAPS LOCK+ESC
Hurtiginnstillinger	INSERT+V	CAPS LOCK+V
Kjør JAWS Verktøy	INSERT+F2	CAPS LOCK+F2
Lukk JAWS	INSERT+F4	CAPS LOCK+F4
Vindusliste Dialog	INSERT+F10	CAPS LOCK+F10
Velg et ikon fra systemstatusfeltet	INSERT+F11	CAPS LOCK+F11
Les system tid	INSERT+F12	CAPS LOCK+F12
Grafikketikett verktøy	INSERT+G	CAPS LOCK+G
Automatisk Grafikketiketter	CTRL+INSERT+G	CAPS LOCK+CTRL+G
Slipp gjennom tast	INSERT+3 på numeriske taster	CAPS LOCK+3
Virtualisere vindu	ALT+INSERT+W	ALT+CAPS LOCK+W
Virtualisere aktuell kontroll	ALT+SHIFT+INSERT+W	ALT+CAPS LOCK+SHIFT+W
Velg skjema	ALT+INSERT+S	ALT+CAPS LOCK+S
Velg språk	CTRL+WINDOWS Tast+L	CTRL+WINDOWS Tast+L
Velg stemmeprofil	CTRL+INSERT+S	CAPS LOCK+CTRL+S

Beskrivelse	Desktop Tastkombinasjoner	Tastetrykk for bærbare maskiner
Les Kolonne 1 til 10 av en Listevising	CTRL+INSERT+n , hvor n er en verdi fra 1, 2, 3 til 0	CAPS LOCK+CTRL+n , hvor n er en verdi fra 1, 2, 3, til 0
Kopier merket tekst til FSClipboard	INSERT+WINDOWS Tast+C	CAPS LOCK+WINDOWS Tast+C
Vis Tale historie	INSERT+MELLOMROM etterfulgt av H	CAPS LOCK+MELLOMROM , etterfulgt av H
Bytte Audio Demping (Windows 8.1 eller nyere)	INSERT+MELLOMROM etterfulgt av D	CAPS LOCK+MELLOMROM , etterfulgt av D
Bytte Standard Modus (brukes for feilsøking)	INSERT+MELLOMROM etterfulgt av Z	CAPS LOCK+MELLOMROM , etterfulgt av Z
Slå Skjermteppe av eller på	INSERT+MELLOMROM , etterfulgt av F11	CAPS LOCK+MELLOMROM , etterfulgt av F11

For Rammer

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
Ramme få tak i øvre venstre	CTRL+SHIFT+VENSTRE HAKEPARENTES	CTRL+SHIFT+VENSTRE HAKEPARENTES
Ramme få tak i nedre høyre	CTRL+SHIFT+HØYRE HAKEPARENTES	CTRL+SHIFT+HØYRE HAKEPARENTES

Sett Ramme
til vindu

**CTRL+SHIFT+VENSTRE
HAKEPARENTES** raskt
to ganger

**CTRL+SHIFT+VENSTRE
HAKEPARENTES** raskt
to ganger

For JAWS Tandem

Beskrivelse

**Stasjonær
tastkombinasjon**

**Bærbar
tastkombinasjon**

Avslutte
JAWS
Tandem
Sesjon

INSERT+ALT+T

INSERT+ALT+T

Bytte
mellom
Target og
Kontroller
vindu (Kun
Kontroller
bruker)

INSERT+ALT+TAB

INSERT+ALT+TAB

Slå Video
Av/på på
Kontroller
(Kun
Kontroller
bruker)

INSERT+CTRL+SHIFT+V

INSERT+CTRL+SHIFT+V

For Research It

Beskrivelse

**Stasjonær
tastkombinasjon**

**Bærbar
tastkombinasjon**

Åpne
Research It

INSERT+MELLOMROM,
etterfulgt av R

**CAPS
LOCK+MELLOMROM,**
etterfulgt av R

Starte
Research It
med bruk av
Primær
oppslagskilde

INSERT+WINDOWS
tast+R

CAPS
LOCK+WINDOWS
Tast+R

For Enkel OCR

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
Hent bilde fra kamera eller skanner	INSERT+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter A	CAPS LOCK+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter A
Gjenkjenne aktiv valgt bildefil	INSERT+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter F	CAPS LOCK+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter F
Gjenkjenne aktivt PDF dokument	INSERT+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter D	CAPS LOCK+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter D
Gjenkjenne aktivt programvindu	INSERT+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter W	CAPS LOCK+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter W
Gjenkjenne hele skjermen	INSERT+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter S	CAPS LOCK+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter S
Gjenkjenne aktiv valgt kontroll	INSERT+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter C	CAPS LOCK+MELLOMROM, etterfulgt av O , og deretter C

Avbryt
gjenkjenning
som kjører

INSERT+MELLOMROM,
etterfulgt av **O**, og
deretter **Q**

CAPS
LOCK+MELLOMROM,
etterfulgt av **O**, og
deretter **Q**

Annonser
hjelpemelding
for OCR
kommandoer

INSERT+MELLOMROM,
etterfulgt av **O**, og
deretter
SPØRSMÅLSTEGN

CAPS
LOCK+MELLOMROM,
etterfulgt av **O**, og
deretter
SPØRSMÅLSTEGN

For Museekko

Beskrivelse

Stasjonær
tastkombinasjon

Bærbar
tastkombinasjon

Bytte modus
for Museekko

INSERT+MELLOMROM,
etterfulgt av **E**, og
deretter **O**

CAPS
LOCK+MELLOMROM,
etterfulgt av **E**, og
deretter **O**

Les Tegn

INSERT+MELLOMROM,
etterfulgt av **E**, og
deretter **C**

CAPS
LOCK+MELLOMROM,
etterfulgt av **E**, og
deretter **C**

Les Ord

INSERT+MELLOMROM,
etterfulgt av **E**, og
deretter **W**

CAPS
LOCK+MELLOMROM,
etterfulgt av **E**, og
deretter **W**

Les Linje

INSERT+MELLOMROM,
etterfulgt av **E**, og
deretter **L**

CAPS
LOCK+MELLOMROM,
etterfulgt av **E**, og
deretter **L**

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
Les Avsnitt	INSERT+MELLOMROM, etterfulgt av E , og deretter P	CAPS LOCK+MELLOMROM, etterfulgt av E , og deretter P
Annonser hjelpemelding for Museekko kommandoer	INSERT+MELLOMROM, etterfulgt av E , og deretter SPØRSMÅLSTEGN	CAPS LOCK+MELLOMROM, etterfulgt av E , og deretter SPØRSMÅLSTEGN

For Touchmarkør

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
Touchmarkør	SHIFT+NUM TAST PLUSS	CAPS LOCK+SHIFT+SEMIKOLON
Neste element	PIL HØYRE eller TAB	PIL HØYRE eller TAB
Forrige Element	VENSTRE PIL eller SHIFT+TAB	VENSTRE PIL eller SHIFT+TAB
Neste Element av Type	PIL NED	PIL NED
Forrige Element av Type	PIL OPP	PIL OPP
Bytte mellom Element Navigering Typer	PAGE UP eller PAGE DOWN	PAGE UP eller PAGE DOWN
Første Element	CTRL+HOME	CTRL+HOME

Beskrivelse	Stasjonær tastkombinasjon	Bærbar tastkombinasjon
Siste Element	CTRL+END	CTRL+END
Les aktivt Element	INSERT+PIL OPP	CAPS LOCK+I
Les Alt med Touchmarkør	INSERT+PIL NED	CAPS LOCK+PIL NED
Rute Touch markør til Element i Fokus	INSERT+NUMERISK PLUS	CAPS LOCK+APOSTROF
Flytt Touch markør til JAWS markør	INSERT+SHIFT+NUMERISK PLUS	CAPS LOCK+SHIFT+Æ
Flytt JAWS markør til Touch markør	INSERT+SHIFT+NUMERISK MINUS	CAPS LOCK+SHIFT+Å
Tekstlesing på nytt	NUMERISK SKRÅSTREK eller INSERT+ENTER	CAPS LOCK+ENTER
Avansert Navigering	NUMERISK STJERNE	CAPS LOCK+A

Windows tastkombinasjoner

Generelt

Beskrivelse	Tastetrykk
Få hjelp	F1
Åpne Start menyen	CTRL+ESC

Åpne Windows utforsker	WINDOWS Tast+E
Åpne Kjør dialog	WINDOWS Tast+R
Finne en fil eller mappe fra Skrivebordet	F3
Minimer alle programmer	WINDOWS Tast+M
Bytte mellom åpne programmer	ALT+TAB
Avslutt det aktive programmet	ALT+F4

For Vinduer og Menyer

Beskrivelse	Tastetrykk
Åpne programmets Hurtigmeny	ALT+MELLOMROM
Flytt til Aktivt programs menylinje	ALT
Lukke et menyelement	ENTER
Flytt mellom Menyer	ALT, PIL TASTER
Avbryt eller lukk en meny	ESC
Avbryt eller Lukk en Overlappende meny	ALT
Åpne et underliggende vindu kontrollmeny	ALT+STREK
Lukk et Underordnet vindu	CTRL+F4
Åpne hurtigmeny	PROGRAM TAST eller SHIFT+F10

For Dialogbokser

Beskrivelse	Tastetrykk
Flytte gjennom Dialogkontroller	TAB

Flytte Bakover gjennom
Dialogkontroller

SHIFT+TAB

Flytt til en annen side

CTRL+TAB

Bytt retning gjennom sidene

CTRL+SHIFT+TAB

Velg/Fjern valg i listevising

MELLOMROM eller
CTRL+MELLOMROM

Bytte avkryssing i en avkryssing
boks På/Av

MELLOMROM

For Lesing av Tekst

Beskrivelse

Tastetrykk

Flytt ett tegn til venstre

PIL VENSTRE

Flytt ett tegn til høyre

PIL HØYRE

Flytt ett ord til venstre

CTRL+PIL VENSTRE

Flytt ett ord til høyre

CTRL+PIL HØYRE

Flytt til begynnelsen av linjen

HOME

Flytt til slutten av linjen

END

Flytt opp ett avsnitt

CTRL+PIL OPP

Flytt ned ett avsnitt

CTRL+PIL NED

Rull opp En Skjerm

PAGE UP

Rull ned En Skjerm

PAGE DOWN

Flytt til begynnelsen

CTRL+HOME

Flytt til slutten

CTRL+END

For Redigering av Tekst

Beskrivelse

Tastetrykk

Beskrivelse

Kopier

Tastetrykk

CTRL+C

Klipp ut

CTRL+X

Lim inn

CTRL+V

Les innhold i Utklippstavlen
(Desktop eller Laptop Layout)

WINDOWS Tast+INSERT+X eller
WINDOWS Tast+CAPS LOCK+X

Virtualisere innhold i
Utklippstavlen (Desktop eller
Laptop Layout)

INSERT+MELLOMROM etterfulgt
av **C** eller **CAPS**
LOCK+MELLOMROM etterfulgt
av **C**

Angre

CTRL+Z

Slett aktuelt tegn

DELETE

Slett forrige tegn

SLETT BAKOVER

Merk ett tegn til venstre

SHIFT+VENSTRE PIL

Merk ett tegn til høyre

SHIFT+PIL HØYRE

Merk ett ord til venstre

CTRL+SHIFT+PIL VENSTRE

Merk ett ord til høyre

CTRL+SHIFT+PIL HØYRE

Merk til start av linje

SHIFT+HOME

Merk til Slutten av linje

SHIFT+END

Merk til begynnelse

CTRL+SHIFT+HOME

Merk til slutten

CTRL+SHIFT+END

Velg alt

CTRL+A

For Windows Explorer

Beskrivelse

Tastetrykk

Slett filer

DELETE

Gi nytt navn til fil eller katalog

F2

Åpne Egenskaper for Valgt fil eller katalog

ALT+ENTER

Oppfriske et vindu

F5

Bytt mellom vinduer

TAB og **SHIFT+TAB**

Gå opp et nivå

SLETT BAKOVER

Touch Bevegelser

Bevegelser for Touch Navigering, Tekstlesing, Og Tale innstillinger

Bevegelse	Touch Navigering	Tekstlesing	Tale innstillinger
Ett-finger trykk	Les elementet ved aktiv plasseringen (ved å fortsette å flytte fingeren rundt på skjermen for å lese)	Les elementet ved aktiv plasseringen (ved å fortsette å flytte fingeren rundt på skjermen for å lese)	-
Splitt trykk	Les tegnet ved den aktive plassering mens du leser, eller aktiver den valgte Touch Tastatur knappen i både Standard og Touch Type modus.	Les tegnet ved den aktive plassering mens du leser, eller aktiver den valgte Touch Tastatur knappen i både Standard og Touch Type modus.	-

Bevegelse	Touch Navigering	Tekstlesing	Tale innstillinger
Splitt dobbelt trykk	Les ordet ved den aktive plasseringen mens du leser, eller åpne og lukke panelet med alternative taster relatert til den valgte Touch Tastatur knappen i Touch Type modus.	Les ordet ved den aktive plasseringen mens du leser, eller åpne og lukke panelet med alternative taster relatert til den valgte Touch Tastatur knappen i Touch Type modus.	-
Flikk Høyre eller Venstre	Neste eller forrige elementet	Neste eller forrige tegn	Øke eller minske tale hastighet
Flikk ned eller opp	Neste eller forrige element (av type tidligere satt av to-finger flikk høyre eller venstre) eller endrer verdien i glidebryteren	Neste eller forrige linje (eller der hvor pil opp/ned virker som å flytte linje for linje)	Minske eller øke hoved volum innstillinger
To-finger Flikk høyre eller venstre	Flytt forover eller bakover gjennom element navigering typer, slik som regioner, overskrifter, liste elementer etc.	Neste eller forrige ord	-

Bevegelse	Touch Navigering	Tekstlesing	Tale innstillinger
To-finger flikk opp	Les aktivt element	Forrige avsnitt (utfører en CTRL+PIL OPP)	-
To-finger flikk ned	Les alt	Neste avsnitt (Utfører en CTRL+PIL NED)	-
Trippel trykk	Merk eller fjern merking på et element i en liste, eller åpne og lukke panelet med alternative taster relatert til den valgte Touch Tastatur knappen i Touch Type modus.	Bytte tekst valg	Slår touchmarkør på/av
To-finger trippel trykk	Les valgt tekst	Les valgt tekst	-
Tre-finger Flikk høyre eller venstre	Utfører en TAB eller SHIFT+TAB	Start eller slutt på aktiv linje (Utfører en JAWS END/HOME)	-
Tre-finger flikk opp eller ned	Bytte mellom program vinduer, samme som å trykke F6 eller SHIFT+F6	Start eller slutt til tekst området (Utfører en CTRL+HOME/END)	-
Fire-finger flikk opp eller ned	Første eller siste element	Flytt ned eller opp en side eller skjerm (Utfører en PAGE DOWN/UP)	-

Bevegelse	Touch Navigering	Tekstlesing	Tale innstillinger
Fire-finger sveip ned	-	Les Alt (et enkelt trykk på skjermen stopper lesing)	-
Fire-finger sveip ned-opp	Slår Windows touchtastatur på/av	Slår Windows touchtastatur på/av	-
Fire-Finger dobbelt trykk	List bevegelse for touchnavigering	List bevegelse for tekstlesing	List bevegelse for tale innstillinger

Bevegelser for Generelle Windows og JAWS Kommandoer

Bevegelse	Handling
Dobbelt trykk	Aktiver det aktive element eller Touch Tastatur knapp i Standard Skrive modus (Virker for både touch navigering og tekstlesing)
To-finger sveip høyre-venstre	Escape (Utfører egentlig ESC for både touch navigering og tekstlesing)
To-finger sveip opp-ned	Lukk programmet (For både touch navigering og tekstlesing)
Tre-finger sveip ned-opp	Bytte tekst lesevindu for elementer med tekst navn som ikke støtter standard markørnavigering, slik som knapper og liste elementer
To-finger trykk	Stopp talen
To-finger dobbelt trykk	Samme som å trykke PROGRAM tasten
To-finger roter med klokken	Setter neste bevegelse modus

Bevegelse	Handling
To-finger roter mot klokken	Setter forrige bevegelse modus
Tre-finger dobbelt trykk	Slå tale på/av
Fire-finger trykk	Vise tekstavhengig hjelp for bevegelse
Fire-finger trippel trykk	Bevegelse opplæring modus, samme som tastaturhjelp
Fire-finger rotering	Sender neste bevegelse gjennom til Windows
Fem-finger trykk	JAWS Verktøy dialogboks (Hvis bevegelse modus ikke allerede er satt til touch når denne kommandoen brukes, vil modus settes til touch.)
Fem-finger dobbelt trykk	JAWS vindu (Hvis bevegelse modus ikke allerede er satt til touch når denne kommandoen brukes, vil modus settes til touch.)
Fem-finger trippel trykk	Lukk JAWS vindu (Hvis bevegelse modus ikke allerede er satt til touch når denne kommandoen brukes, vil modus settes til touch.)
Fem-finger rotering	Bytte JAWS bevegelse av og på

